

Akwụkwọ Daniel - Nke Iri Atọ

Oge Egwu

Jeff Pippenger

2023-12-25

Ụjọ Belshaza n'ihu ederede omimi ahụ e dere n'aka na-ekwu okwu ọ bughị naanị banyere ọnwụ ya na njedebe nke alaeze nke isii nke amụma Akwụkwọ Nso, kama ọ na-ekwukwa banyere oge ahụ n'akụkọ ihe mere eme amụma mgbe ụjọ jidere ndị eze nke ụwa. Ọ bụ “ifufe ọwụwa anyanwụ” nke Alakuba na-akpata ụjọ ha. Ụjọ ha dị ka nke nwanyị na-amụ nwa; ya mere, nke a na-egosi ihe mgbu na-abawanye n'uzọ na-aga n'ihu, nke na-abịa na ngwangwa na-arịwanye elu. Ụjọ ahụ na-amalite n'oge “awa” nke oriri Belshaza, ọ bụ ezie na ọ bjarutere na mbụ na Septemba 11, 2001. Site n'oge ahụ gaa n'ihu, ifufe ndị ahụ na-amalite idapụ n'aka ndị mmụọ ozi anọ na-ejide ha n'oge ikpọputa akara nke puku mmadụ narị otu na iri anọ na anọ. Ikwa ákwá maka Tairos nke Ezekiel kowara na-akọwaputa Tairos site n'ijụ ajujụ amụma a: “Kedu obodo dị ka Tairos, dika onye e bibiri n'etiti oké osimiri?”

Ugbọ mmiri Tashish buru abụ banyere gi n'ahia gi; e mejuputakwala gi, e meekwa ka i buru onye di oke ebube n'etiti oke osimiri. Ndi na-akwo gi ebutela gi n'ime nnukwu mmiri; ifufe ọwụwa anyanwụ agbajjala gi n'etiti oke osimiri. Akunuba gi, na ahia gi, ngwa ahia gi, ndi okwo mmiri gi, na ndi nduzi ugbọ mmiri gi, ndi na-akpuchi oghere ugbọ mmiri gi, na ndi niile na-azu ahia gi, na ndi agha gi niile no n'ime gi, na n'etiti igwe mmadu gi nile nke no n'etiti gi, ga-adaba n'etiti oke osimiri n'ubochi mbibi gi. Obodo nta ndi di nso ga-ama jijiji n'olu mkpu nke ndi nduzi ugbọ mmiri gi. Ndi niile na-eji udo ikwo ugbọ mmiri aru oru, ndi okwo mmiri, na ndi nduzi ugbọ mmiri niile nke oke osimiri, ga-esi n'ugbo ha rịdata, ha ga-eguzo n'elu ala; ha ga-eme ka a nu olu ha megide gi, ha ga-akwa akwa nke ukwu, ha ga-atufekwa aja n'isi ha, ha ga-azoghari kwa onwe ha n'ntu; ha ga-akpuchapukwa isi ha kpankpan n'ihi gi, ha ga-ekechikwa onwe ha akwa iru ujú, ha ga-eji obi ilu na ikwa akwa di oke njo bee gi akwa. N'ihe banyere ikwa akwa ha, ha ga-ebuli abụ kwaa akwa n'ihi gi, ha ga-akwa akwa banyere gi, na-asi, Olee obodo di ka Taija, di ka nke ebibiri n'etiti oke osimiri? Mgbe ngwongwo gi si n'ime oke osimiri puta, i juputara otutu ndi mmadu; i mere ka ndi eze nke ụwa baa ogaranya site n'iba uba nke akunuba gi na nke ngwa ahia gi. N'oge a ga-agbaji gi site n'oke osimiri n'omimi nke mmiri, ngwa ahia gi na igwe mmadu gi niile no n'etiti gi ga-adaba. Ndi niile bi n'agwaetiti di iche iche ga-eju gi anya, ndi eze ha ga-atukwa egwu nke ukwu, ihu ha ga-egosikwa nsogbu. Ndi ahia n'etiti ndi mmadu ga-afuru gi opi ikwa emo; i ga-abu ihe egwu, ma i gaghị adikwa ozo ruo mgbe ebighi ebi. Ezekiel 27:25–36.

Tairos bu obodo ahụ, maobu alaeze ahụ, nke ndi ahia nke ụwa na-akwa akwa nke ukwu n'ihi ya, wee juo, “ginị obodo di ka Tairos?” Ha na-eme otu a n'oge ahụ, mgbe a na-agbajikwa obodo ahụ n'ime oke osimiri. N'akwukwo Mkpughe isi nke iri na asato, akwuna Taija, onye bu kwa akwuna Rom, onye ya na ndi eze nke ụwa gworo ikwa iko, nke a na-akowaputakwa di ka nnukwu obodo ahụ nke ikpe ya na-abia n'otu awa, na n'otu ubochi. Ọ bụ ya bu obodo ahụ nke na-ebulite ajuju amuma ahụ n'onu ndi eze na ndi ahia na-eti mkpu akwa.

Ya mere ihe otiti-ya nile ga-abia n'otu ubochi, onwu, na iru-ujú, na unwu; a ga-eji oku kpmkpam kpoo ya oku: n'ih na Onye-nwe-anyi Chineke nke na-ekpe ya ikpe di ike. Ndi eze nke uwa, ndi ha na ya kwara iko ma biri n'onu na okomoko, ga-akwa akwa n'ih ya, ma tie mkpu akwa n'ih ya, mgbe ha ga-ahu anwuru oku nke ikpo-oku ya, ka ha na-eguzo n'ebe di anya n'ih ujo ahuhu ya, na-asi, Ewoo, ewoo, obodo ukwu ahụ Babilon, obodo ahụ di ike! n'ih na n'otu awa ka ikpe gi biarutere. Ndi ahia nke uwa ga-akwa akwa ma ruo uju n'ih ya; n'ih na o dikwaghị onye o bua na-azuta ngwongwo ha ozo: ngwongwo olaedo, na olaocha, na nkume di oké onu ahia, na pel, na akwa akwa oma, na odo odo, na silk, na uhie uhie, na osisi tuuin nile, na udi aria niile e ji odum enyi mee, na udi aria niile e ji osisi di oké onu ahia mee, na ola kopa, na igwe, na mabul, na sinamon, na isi isi utu, na mmanu otite, na frankinsensi, na mmanya, na mmanu, na ntu oka oma, na wit, na anu ulo, na aturu, na inyinya, na ugbo inyinya, na ndi ohu, na mkpuru obi mmadu. Mkpuru osisi ndi mkpuru obi gi guru agu ha esiwo n'ebe i no puo, ihe niile di utu ma di mma esiwo n'ebe i no puo, i gaghikwa ahụ ha ozo ma oli. Ndi ahia nke ihe ndi a, ndi e si n'aka ya mee ka ha baa ogaranya, ga-eguzo n'ebe di anya n'ih ujo ahuhu ya, na-akwa akwa ma na-eru ujú, na-asi, Ewoo, ewoo, obodo ukwu ahụ, nke yiweere akwa akwa oma, na odo odo, na uhie uhie, nke e ji olaedo, na nkume di oké onu ahia, na pel choo mma! N'ih na n'otu awa ka akunuba di ukwu otu a lara n'iyi. Onyeisi ugbo mmiri o bua, na igwe niile no n'ugbo mmiri, na ndi okwo ugbo mmiri, na ndi niile na-azu ahia n'oké osimiri, guzoro n'ebe di anya, tie mkpu mgbe ha huru anwuru oku nke ikpo-oku ya, na-asi, Kedu obodo yiri obodo ukwu a! Ha wusakwara aja n'isi ha, tie mkpu, na-akwa akwa ma na-eru ujú, na-asi, Ewoo, ewoo, obodo ukwu ahụ, nke onu ahia ya mere ka ndi niile nwere ugbo mmiri n'oké osimiri baa ogaranya! n'ih na n'otu awa ka e mere ya ka o buru ihe togboro n'efu. Mkpughe 18:8–19.

Mmeghe nke Mkpughe nke Jisos Kraist gunyere ozi nke Mkpu Etiti Abali. Ozi ahụ bu amuma nke abuo nke Ezikiel iri ato na asaa nke na-eweta okpukpu akoro nwuru anwu ndi ahụ nke dinaara n'okporo ama ruo ubochi ato na okara n'ime ndu dika agha di ike. Ozi ahụ bu ozi nke gunyere eziokwu ahụ bu na o bu Alakuba ka Onyenwe anyi na-eji eweta ikpe ikpeazu n'elu United States n'ih mmanye ubochi Sode. Ikpe ahụ na-abia n'ime "awa" nke nnukwu ala oma jijiji ahụ, nke bukwa "awa" ahụ ka ederede aka ahụ putara n'elu mgbidi Belshaza. Ederede aka ahụ mutara egwu ahụ, nke a na-anochi anya ya dika ijide ndi eze na ndi ahia niile mgbe "ifufe owuwa anyanwu" nke Alakuba kwaturu usoro aku na uba nke uwa a, ndi batara n'alaeze Belshaza na nzuzo, site na "mgbidi" di ala nke e leghaara anya n'ebe ndida.

"Obodo" ahụ ma o bu alaeze nke ndi eze na ndi ahia na-akwa ariri banyere ya ma na-aju si, "kedu obodo di ka nnukwu obodo a" bu alaeze nke akwuna Taja, onye n'oge ahụ na-abu ahụ ya di iche iche ma na ndi eze ndi ahụ kwa na-akwa iko. Ndi amuma niile na-ekwu banyere ogwugwu uwa, ha na-ekwukwa otu ihe n'otu; ya mere, ndi ahia Ezikiel bu otu ndi ahia ahụ e kwuru banyere ha n'Akwukwo Mkpughe isi nke iri na asato. Ugboro ato n'Akwukwo Mkpughe isi nke iri na asato ka ha na-akwa ariri si, "Ewoo, ewoo," mgbe a na-ebuda nnukwu obodo ahụ na usoro akunuba nke uwa a n'ala. Okwu Grik e sughariri dika "Ewoo" n'ebe ahụ bu kpomkwem otu okwu ahụ e sughariri ugboro ato n'Akwukwo Mkpughe isi nke asato, amaokwu nke iri na ato, ebe a sughariri ya n'ebe ahụ site n'okwu Bekee ozo di iche.

M wee le, m nukwa otu mmufo-ozu ka o na-efeghari n'etiti eluigwe, na-ekwukwa n'olu di ukwu, Ahuhu, ahuhu, ahuhu, diri ndi bi n'uwa n'ihu olu ndi ozo nke opi nke mmufo-ozu ato ahu, ndi foduru ka ha fuo opi! Mkpughe 8:13.

Ndi eze na ndi ahia na-akwa akwa n'ihu mbibi nke akunuba uwa site n'okwu ndi a, "ewoo, ewoo," nke putara "ahuhu, ahuhu," ma "Ahuhu" ahu bu ihe nnochianya nke Alakuba. Egwu nke jidere Belshaza na ndi isi ya mgbe odide ahu putara n'elu mgbidi, bu egwu a na-emeputa mgbe a na-ebibi usoro akunuba nke mbara ala uwa site n'ogu na-aga n'ihu sitere n'aka Alakuba, nke Chineke ji aru oru di ka ngwa oru nlekota amamihe Ya iji weta ikpe nchikwa Ya n'elu ndi na-anu mmanya Babilon, ya bu, mmanye ubochi Sonde. Eziokwu a bu isiokwu nke "ibu aro" Aisaja iri abuo na ato banyere nwanyi akwuna nke "Taja."

Ibu aro Taja. Tienu mkpu akwa, unu ugbo mmiri Tashish; n'ihu na e mebiri ya, ka ulo o bula ghara idi, ka ebe a na-abanye ghara idikwa: e si n'ala Kitim kpughee ya nye ha. Nonu juu, unu ndi bi n'agwaetiti; gi onye ndi ahia Saidon, ndi na-agafe n'elu oké osimiri, mejuru. Sitekwa n'elu oke mmiri, mkpuru Sihu, owuwe ihe ubi nke osimiri, bu uru ya; o ghokwara ahia mba niile. Meere onwe gi ihere, O Saidon: n'ihu na oké osimiri ekwuwo, obuna ike nke oké osimiri, na-asi, Anaghi m amu nwa n'ahuhu, anaghikwa m amu umu; anaghikwa m azulite umu okorobia, ma o bu zulite umu agboghó na-amaghi nwoke. Dika akuko banyere Ijpt, otu a ka ha ga-esi nwee nnukwu ihe mgbu n'akuko banyere Taja. Gafenu gaa Tashish; tienu mkpu akwa, unu ndi bi n'agwaetiti. O bu nke a obodo unu nke obi utu, nke idi adi ya sitere n'oge ochie? Ukwu nke ya ga-eburu ya gaa ebe di anya ibi di ka obia. Onye kpachapuru ndumodu a imegide Taja, obodo na-enye okpueze, nke ndi ahia ya bu ndi isi, nke ndi na-azu ahia ya bu ndi a na-asopuru n'uwa? O bu Jehova nke usuu ndi agha kpebiri ya, iji meto mpako nke ebube niile, na iweta nleli n'elu ndi niile a na-asopuru n'uwa. Gafe n'ala gi dika osimiri, O ada Tashish: ike adikwaghi. O gbatiri aka Ya n'elu oké osimiri, O manyere alaeze di iche iche ima jijiji: Jehova enyewo iwu imegide obodo ahia ahu, ka e bibie ebe ewusiri ike ya. O wee si, I gaghikwa anuri onu ozo, O nwa agboghó na-amaghi nwoke e wedara n'ala, ada Saidon: bilie, gafee gaa Kitim; obuna n'ebe ahu ka i gaghi enwe izuike. Lee ala ndi Kaldia; ndi a abughi ndi di adi, ruo mgbe Asiria hiwere ya maka ndi bi n'ozara: ha guzobere ulo elu ya, ha welitere ulo eze ya; o wee mee ka o buru mkpomkpo ebe. Tienu mkpu akwa, unu ugbo mmiri Tashish: n'ihu na e mebiri ebe unu siri ike. O ga-erukwa na n'ubochi ahu, a ga-echezo Taja afu iri asaa, dika ubochi nke otu eze si di: mgbe njedebe nke afu iri asaa gasiri, Taja ga-abu abu di ka nwanyi akwuna. Were ubo akwara, gagharja n'obodo, gi nwanyi akwuna e chefuru echefu; kpo utu olu, buruo abu otutu, ka e wee cheta gi. O ga-erukwa na mgbe njedebe nke afu iri asaa gasiri, Jehova ga-eleta Taja, o ga-alaghachikwa n'ugwo ya, o ga-akwa iko ya na alaeze niile nke uwa n'elu uwa dum. Ma ahia ya na ugwo ya ga-abu idi nsu nye Jehova: a gaghi echekwa ha ma o bu kpokoba ha; n'ihu na ahia ya ga-aburiri ndi bi n'ihu Jehova, ka ha rie nke ga-ezu ha, na ka ha nwee uwe na-adigide adigide. Aisaja 23:1-18.

A na-anochi anya afu iri asaa ahu, nke di ka "ubochi nke otu eze", site n'alaeze Babilon, n'ihu na eze bu alaeze, Babilon nkiti wee chia afu iri asaa. Afu iri asaa nke Babilon nkiti kwusiri n'"oge awa" ahu mgbe odide aka putara n'elu mgbidi nke ulo oriri Belshaza. N'abal ahu nno ka e gburu ya, site n'ike ahu nke si n'"mgbidi" ahu bia n'amaghi ama, n'ihu na o no na-eme oriri, na-anu

mmanya Babilon, ebe òtù egwu Nebukadneza nọ na-akpọ egwú ahụ, nwanyị akwuna Taja wee buru ahụ olu uto ahụ, Izrel nupuru okwukwe wee na-agba egwú ma kpọ isi ala.

Mgbe ahụ, egwu jidere ndi niile metutara ya, n'ih na Chineke "emeela izu megide Taya," ma "kpebie" "imeru mpako nke ebube niile, na iweta nleli n'elu ndi a na-asopuru n'uwa." Ya mere, Chineke "maworo alaeze ndi ahụ jijiji" site n'"oke ala oma jijiji" nke "awa" ahụ, n'ih na Chineke "enyela iwu megide" alaeze nke onye-azu ahia ahụ, "ibibi ebe ewusiri ike ya." N'"awa" nke egwu nye Belshaza, ndi eze na ndi na-azu ahia malitere icho ighota ihe okwu ndi ahụ na-ere oku e dere n'elu mgbidi putara. Onwu Belshaza na-achọ ime n'oge na-adighi anya, ma n'oge ahụ, o ka di ndu. Ya mere, o choro ighota okwu omimi ndi ahụ, ma kwere nkwa inye ndi amamihe ugwo oru, ma o buru na ha nwere ike ikowa ihe odide ahụ; ma a pughi ime ya, n'ih na ndi amamihe nke Babilon na-eji usoro omumu Akwukwo Nso nke bu adigboroja nke eziokwu aru oru. Okwu omimi ndi ahụ di ka ohu nke akwukwo e mechiri emechi.

Mgbe ahụ, ndi amamihe niile nke eze batara; ma ha apughi igu ihe e dere ahụ, ma o bu ime ka eze mara nkowa ya. Eze Belshaza wee nwee nnukwu nkuda mmuo, odidi ihu ya wee gbanwee n'ime ya, ndi ukwu ya wee ju anya. Ugbu a, n'ih okwu eze na ndi ukwu ya, eze-nwanyi ahụ batara n'ulo oriri ahụ; eze-nwanyi ahụ wee kwuo, si: O eze, diri ndu ruo mgbe ebighi ebi; ka echiche gi ghara inye gi nsogbu, ka odidi ihu gi ghara igbanwe. E nwere otu nwoke n'alaeze gi, onye mmuo nke chi ndi nso di n'ime ya; n'ubochi nna gi ka a huru n'ime ya ihè, na nghota, na amamihe, di ka amamihe nke chi; onye eze Nebukadneza nna gi, eze ahụ, ka m na-ekwu, nna gi, mere onye isi ndi dibia afa, ndi na-agu kpakpando, ndi Kaldia, na ndi na-agba afa; n'ih na mmuo magburu onwe ya, na omuma, na nghota, na ikowa nro, na ikowa okwu siri ike, na idozi ihe mgbagwoju anya, ka a huru n'otu Daniel a, onye eze kporo Belteshaza: ya mere, ka a kpọ Daniel ugbu a, o ga-egosikwa nkowa ya. Mgbe ahụ, e webatara Daniel n'ihu eze. Eze wee gwa Daniel okwu, si: O bu gi bu Daniel ahụ, onye sitere n'umu nke ndoro n'agha nke Juda, onye eze nna m si na Juda doputa? Anwo m obuna banyere gi, na mmuo nke chi di n'ime gi, nakwa na a huru n'ime gi ihè na nghota na amamihe magburu onwe ya. Ma ugbu a, e webatara ndi amamihe ahụ, ndi na-agu kpakpando, n'ihu m, ka ha guo ihe a e dere, ma mee ka m mata nkowa ya; ma ha apughi igosi nkowa nke okwu a. Anukwala m banyere gi, na i puru ikowa ihe, na idozi ihe mgbagwoju anya: ugbu a, o buru na i puru igu ihe a e dere, ma mee ka m mata nkowa ya, a ga-eyikwasị gi uwe uhie obara obara, a ga-eyikwasikwa gi olu oledo n'olu, i ga-abukwa onye ochichi nke ato n'alaeze ahụ. Daniel 5:8–16.

Ezeanyi nọ n'obi eze abughi nwunye Belshaza, kama o bu ezeanyi nke nna nna ya, o makwaara onye puru igu ihe e dere n'elu mgbidi ahụ. E nwere otu nzuko (n'ih na nwanyị bu nzuko n'amuma) n'ime alaeze ahụ nke maara onye puru ighota ihe omimi nke Chineke.

"O di n'obi eze otu nwanyị nke maara ihe karịa ha niile,—nwunye eze ukwu Belshaza. N'onodu mberede a, o gwara eze okwu n'asusu nke zitere obere ihè n'etiti ochichiri ahụ. 'Eze, diri ndu ruo mgbe ebighi ebi,' ka o kwuru, 'ka echiche gi ghara ikpaghasi gi, ka ihu gi agbanweghikwa. E nwere otu nwoke n'alaeze gi onye mmuo nke chi ndi nso di n'ime ya; ma n'ubochi nna gi, a huru ihè na nghota na amamihe, di ka amamihe nke chi ndi ahụ, n'ime ya; onye eze Nebukadneza, nna gi, eze ahụ, asi m, nna gi, mere onyeisi ndi dibia afa, ndi na-agu kpakpando, ndi Kaldia, na ndi na-agba afa; ...ugbu a ka a kpọ Daniel, o ga-egosikwa nkowa

ya.”

“‘Mgbe ahụ, e mere ka Daniel bja n’ihu eze.’ N’igbalị ikwado onwe ya ma gosi ikike ya, Belshaza kwuru, ‘Ò bughị gị bụ Daniel ahụ, onye si n’etiti ụmụ nke ndọta nke Juda, onye eze, nna m, kpoputara n’ala ndị Juu? Anụwo mkwa banyere gị, na mmụọ nke chi dị iche iche dị n’ime gị, nakwa na ihè na nghọta na amamihe magburu onwe ya dị n’ime gị.... Ugbu a, ọ bụrụ na ị pụrụ ịgụ ihe odide ahụ, ma mee ka a mata m nkọwa ya, a ga-eyikwasị gị uwe uhie uhie, a ga-etinyekwa gị ọlaedo n’olu, ị ga-abụkwa onye nke atọ na-achị n’alaeze ahụ.’”

“‘Odịdị eze adighị eme ka Daniel tọọ ụjọ, ọ dighikwa adị ya mgbagwoju anya ma ọ bụ mee ka okwu ya maa ya jijiji. O zara, si, ‘Ka onyinye gị dīrī onwe gị, nyekwa onye ọzọ ụgwọ ọrụ gị; ma m ga-agurū eze ihe e dere, meekwa ka nkọwa ya mara ya. Gị, eze, Chineke nke kachasi elu nyere Nebukadneza nna gị alaeze, idị ukwu, na ebube, na nsopurū.... Ma mgbe e buliri obi ya elu, uche ya wee sie ike n’nganga, a kwaturu ya n’ocheeze ọchịchị ya, ha wepurukwa ebube ya n’aka ya.... Gikwa, nwa ya nwoke, Belshaza, emebeghị ka obi gị dị umeala n’obi, ọ bụ ezie na ị maara ihe ndị a niile, kama ị bulielala onwe gị elu imegide Chineke nke eluigwe; e wetakwara arịa ụlọ Ya n’ihu gị, gị onwe gị, na ndị-isi gị, na ndị nwunye gị, na ndị iko gị, anụwokwa unu mmanya n’ime ha, ị tokwara chi ọlaocha na ọlaedo, nke ọla kọpa, ịgwè, osisi, na nkume, ndị na-adighị ahụ ụzọ, ma ọ bụ ịnụ ihe, ma ọ bụ ịma ihe; ma Chineke ahụ nke ume gị dị n’aka Ya, na Onye ụzọ gị niile dīrī, ka ị na-enyeghị ebube.’”

“‘Nke a bụ ihe e dere e dere: Mene, Mene, Tekel, Upharsin. Nke a bụ nkọwa okwu ahụ: Mene: Chineke aguola alaeze gị ọnụọgụ ma mee ka ogwugwu ya ruo. Tekel: A tuola gị n’ihe-òtùtù, a hụkwa gị ka ị na-erughị eru. Peres: E kewala alaeze gị, e nyekwala ya ndị Midia na ndị Peshia.’”

“‘Daniel agbaghị n’ọrụ ya. O dobere mmehie eze n’ihu ya, na-egosi ya nkuzi ndị ọ pụrụ ịmụta ma ọ mụtaghị. Belshaza adighị ege ntị n’ihe ndị ahụ dị oke mkpa nye ya. Ọ gụtaghị akụkọ nna nna ya nke oma. E tinyere ibu ọrụ nke ịma eziokwu n’ahụ ya, ma nkuzi bara uru nke ọ pụrụ ịmụta ma mee ya eme eme erutebeghị obi ya; ụzọ omume ya wee bute nsonaazụ ahụ doro anya.’”

“‘Nke a bụ ememme ikpezụ nke ịnya isi eze ndị Kaldia mere; n’ihi na Ọ bụ Onye na-atakwasị ogologo ntachi obi n’ihe ojọọ mmadụ mere ekwuolarị ikpe a na-apughị ịgbanwe agbanwe. Belshaza emewo ka Onye ahụ nke weliri ya elu dika eze bụrụ nnukwu onye a na-asopurughị, e wepurukwa ya oge amara ya. Mgbe eze ahụ na ndị ukwu ya nọ n’ogo kachasi elu nke ọnụ mmanya na oriri ha, ndị Peshia duru Yufretis puo n’uzọ ya, ma bata n’obodo ahụ a na-echeghị nche. Ka Belshaza na ndị isi ya nọ na-anụ ihe ọnụnụ site n’ite nsọ ndị Jehova, ma na-eto chi ha nke ọlaocha na ọlaedo, Sairōs na ndị agha ya guzoro n’okpuru mgbidi ụlọeze ahụ. ‘N’abalị ahụ,’ ka ihe ndekọ ahụ na-ekwu, ‘e gburu Belshaza, eze ndị Kaldia. Daraiōs, onye Midia, wee nata alaeze ahụ.’” Bible Echo, May 2, 1898.

N’etiti nsogbu ahụ, eze nwanyị ahụ (nzuko-ukwu), matara na e nwere isi iyi pụrụ ịchoputa “Odinihu nke Amerika”. Daniel guzokwa ọzọ n’onodu nke ya imezu ebumnobi ya n’ogwugwu ụbọchị ndị ahụ. A na-enye ugbu a site n’aka Daniel àmà nke ọkọloto ahụ nke e nyere n’ime oku oku ahụ site n’aka Shadrach, Meshach na Abednego, ka ọ na-agbakwunye n’ahiri eziokwu ahụ na n’“awa” nsogbu iwu Sunday, ndị ahụ na-anochi anya ọkọloto ahụ ka a ga-ebute n’ihu ndị ọchịchị

steeti ka ha gbaa ama banyere eziokwu ahụ.

“Ha ga-arara unu n’aka nye n’uloikpe, ... ee, a ga-ebukwa unu n’ihu ndi ochichi na ndi eze n’ihi M, ka o buru ama nye ha na nye ndi mba ozo.’ Matiu 10:17, 18, R. V. Mkpagbu ga-agbasa ihè ahụ. A ga-ebute ndi ohu Kraist n’ihu ndi ukwu nke uwa, ndi, ma o bughị n’ihi nke a, nwere ike o gaghi anu ozioma ahụ ma oli. E mewe ka e kwuo eziokwu ahụ n’uzo na-ezighi ezi n’ihu ndi a. Ha egewo nti n’ebubo ugha banyere okwukwe nke ndi na-eso uzo Kraist. Otutu mgbe, naani uzo ha si amata agwa ya n’eziokwu bu site n’ama nke ndi a na-ebuga n’uloikpe n’ihi okwukwe ha. Mgbe a na-aju ha ajuju n’uloikpe, a na-achọ ka ha zaa, ndi na-ekpe ha ikpe kwa gee nti n’ama a na-agba. A ga-enye ndi ohu Ya amara Chineke ka o zuo oke n’oge mkpa ahụ. ‘A ga-enye unu,’ ka Jisos na-ekwu, ‘n’otu awa ahụ ihe unu ga-ekwu. N’ihi na o bughị unu na-ekwu okwu, kama o bu Mmuo nke Nna unu nke na-ekwu okwu n’ime unu.’ Di ka Mmuo Chineke na-enye uche nke ndi ohu Ya ihè, a ga-eweputa eziokwu ahụ n’ike ya nke sitere n’aka Chineke na n’idi oké onu ahia ya. Ndi na-aju eziokwu ahụ ga-eguzo ibo ndi na-eso uzo ahụ ebubo na imegbu ha. Ma n’okpuru onwunwa nke onwufu na ahuhụ, obuna ruo n’onwu, umu Chineke ga-ekpughe idi nwayoo nke Ihe Nlereanya ha nke sitere n’aka Chineke. N’uzo di otu a ka a ga-esi hu odiche di n’etiti ndi oru Setan na ndi nnochị anya Kraist. A ga-ebuli Onye Nzoputa elu n’ihu ndi ochichi na n’ihu ndi mmadu.” The Desire of Ages, 354.

Di ka o dikwa n’ihe banyere ndi ikom ato ahụ a ma ama, Daniel enweghi mmasi n’onyinye o bula, o dighikwa ya mkpa itughari uche ma o bu kwughachi ihe o ga-ekwu. N’uzo di mfe nke ukwu, o gosiputara nkwa nke “oge asaa” ahụ, nke e sere n’elu mgbidi ahụ.

Anyi ga-aga n’ihu n’akuko banyere Belshazzar n’isiokwu na-esonu.

“Ndi na-adighi ntukwasị obi n’oru Chineke na-enweghi ukpuru; ebumnobi ha abughị nke ga-eduga ha ihoro ezi ihe n’okpuru onodu niile. Ndi ohu Chineke kwesiri inwe mmetuta mgbe niile na ha no n’okpuru anya nke Onye oru ha. Onye ahụ nke lere oriri nsọ-emeru nke Belshazzar anya nokwa ugbo a n’ulo oru anyi niile, n’ulo igu ego nke onye ahia, n’ulo oru nzuzo; aka ahụ na-enweghi obara na-edekwa n’ezie nleghara anya unu, di ka o deoro ikpe di egwu nke eze nkwalu ahụ. E dere ikpe omuma Belshazzar n’okwu oku, ‘A turu gi n’ihe otutu, a hukwaghi gi ka i zuru oke’; ma o buru na unu emezughị oru diiri unu nke Chineke nyere, ikpe omuma unu ga-abukwa otu ahụ.” Messages to Young People, 229.